

گزینش معلمان

خلیل جوادیار، دبیر کمیسیون مدیریت آموزشی شورای عالی آموزش و پرورش

و ۴۰ تبصره در مورخ ۱۳۷۵/۰۵/۲۵ به تصویب رسید.
در این آیین‌نامه، مشمولان قانون به شرح زیر تعریف می‌شوند:

«داوطلبان ورود به خدمت اعم از رسمی و غیررسمی یا غیرثابت (پیمانی، قراردادی، روزمزد، خرید خدمت، حق‌التدریس و عنوان‌های مشابه) متعهدان خدمت، متقاضیان استخدام مشمول قانون کار در کلیه دستگاه‌های اجرایی، داوطلبان بورسیه‌های بلندمدت داخل و خارج از کشور، مأموران ثابت خارج از کشور، مأموران و منتقلان به دستگاه‌های مشمول قانون گزینش در مشاغل حساس، داوطلبان پذیرفته‌شده در مراکز آموزش عالی وابسته به دستگاه‌های اجرایی، پذیرفته‌شدگان در مراکز و دانشسراهای تربیت معلم، تعهد دبیری و کارکنان شرکت‌های خدماتی طرف قرارداد با دستگاه‌های اجرایی برای به‌کارگیری در مشاغل اداری، کارشناسی، آموزشی و حساس، تماماً مشمولان قانون گزینش هستند.»

ارکان گزینش کشور به استناد ماده ۳ قانون، عبارت‌اند از:

۱. رئیس‌جمهور؛
۲. هیئت عالی گزینش؛

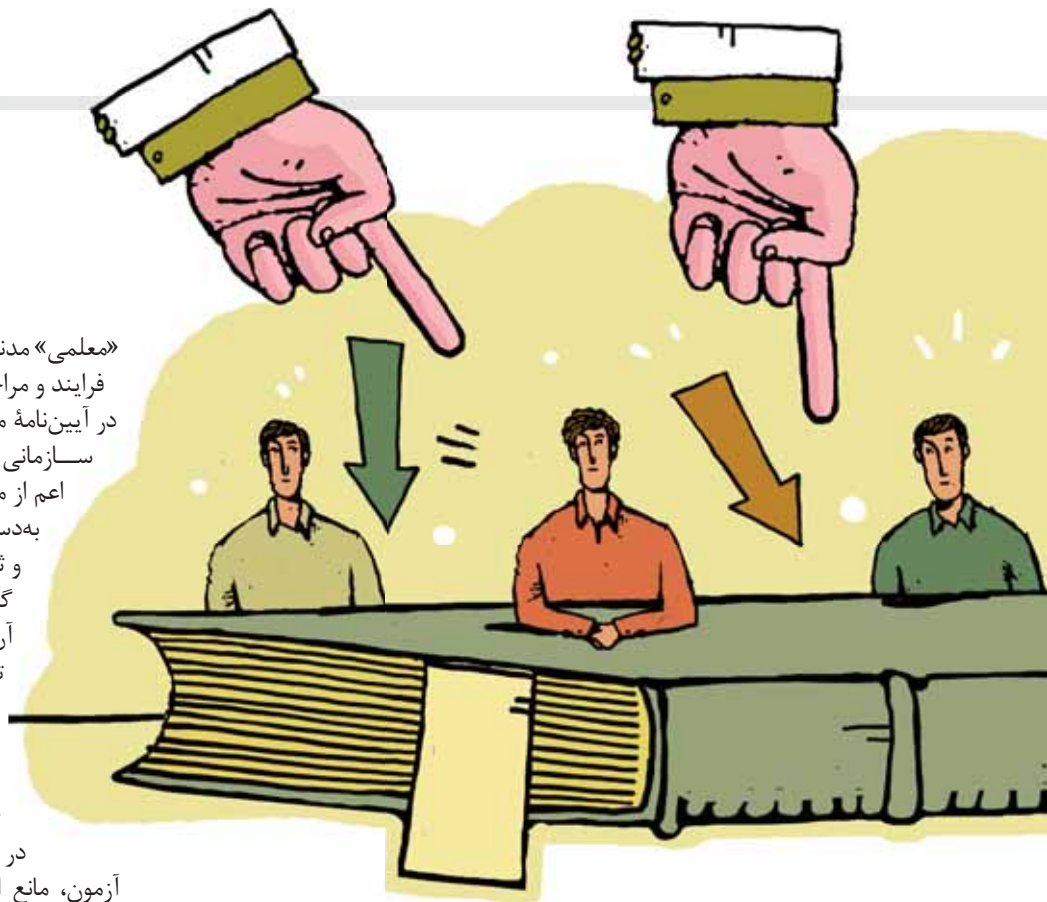
← شناخت قوانین و مقررات مرتبط با شغل، از جمله نیازها و مهارت‌های «حرفه‌ای‌گرایی» در جهان امروز است. معلمان از صنوف شاخص در جامعه ایران و جهان تلقی می‌شوند و در برخی موارد بارز، تسری شرایط، مقررات یا موقعیت آنان به سایر اصناف، به تصویب قانونی خاص منجر می‌شود. «قانون گزینش معلمان» از این نمونه است که یک‌سال پس از تصویب، برای تسری آن به کارکنان سایر وزارتخانه‌ها و سازمان‌ها و مؤسسات و شرکت‌های دولتی، منجر به تصویب قانونی کلان شد.

امام خمینی (ره) در ۱۵ دی‌ماه ۱۳۶۱ در قالب یک فرمان شش‌ماده‌ای خطاب به ستاد پیگیری تخلفات قضایی و اداری وقت صادر و مبنای عمل گزینش‌ها شود. در آن سال‌ها سازمان‌دادن به امر خطیر انتخاب و گزینش معلمان در سازمان بزرگی چون آموزش و پرورش که در جای‌جای کشور حضور دارد، از اهمیت دوچندانی برخوردار بود. بنابراین، مانند تمام قوانین خوب، باید «همه‌جانبه بودن» و «دقیق بودن» در این قانون نیز مدنظر قرار می‌گرفت.

آیین‌نامه اجرایی قانون گزینش معلمان در کمیسیون مشترک آموزش و پرورش و امور اداری و استخدامی مجلس شورای اسلامی، به استناد ماده ۸ این قانون و قانون تسری قانون مذکور، بنا به پیشنهاد هیئت عالی گزینش، مشتمل بر ۵۲ ماده

«قانون گزینش معلمان» مشتمل بر ۱۸ ماده و ۱۷ تبصره در جلسه روز سه‌شنبه چهاردهم شهریورماه ۱۳۷۴ مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۷۴/۰۶/۲۲ به تأیید شورای نگهبان رسیده است. این قانون در سال ۱۳۷۵ با عنوان «قانون تسری قانون گزینش معلمان و کارکنان آموزش و پرورش به کارکنان سایر وزارتخانه‌ها و سازمان‌ها و مؤسسات و شرکت‌های دولتی»، در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۵/۲/۹ مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۷۵/۲/۲۶ به تأیید شورای نگهبان رسیده و برای اجرا ابلاغ شده است.

اعمال سلیقه‌ها و رفتارهای شخصی در برخی گزینش‌ها در سال‌های اول انقلاب اسلامی باعث شد نظر شاد و متفکرانه

«معلمی» مدنظر قرار گیرد. فرایند و مراحل متعدد گزینش منابع در آیین‌نامهٔ موصوف، مانند وظایف دوایر سازمانی و اداری و حقوق ذی‌نفعان، اعم از محرمانه‌بودن کلیهٔ اطلاعات به‌دست‌آمده در مراحل گزینش و ثبت و نگهداری در پروندهٔ گزینش و مجاز نبودن افشای آن و... در این فرایند، به تفصیل آمده است. یکی از حقوق بارز شناخته‌شده برای ذی‌نفعان، در مادهٔ ۵۱ آیین‌نامهٔ اجرایی است: «عدم پذیرش در گزینش و در یک مقطع زمانی و یا یک

آزمون، مانع از شرکت در آزمون‌های بعدی و انجام گزینش مجدد نخواهد بود.» یکی دیگر از مواردی که باید در به‌کارگیری افراد در مشاغل حساس آموزشی و مدرسه‌ها به آن توجه داشت، محتوای مادهٔ ۲ آیین‌نامهٔ اجرایی قانون است که در آن آمده است: «امر گزینش و اجرای ضوابط و مقررات مربوط به آن دربارهٔ داوطلبان ورود به خدمت اعم از رسمی، غیررسمی (پیمانی، قراردادی، روزمزد و عنوان‌های مشابه) و مشمولان قانون کار در کلیهٔ دستگاه‌های مذکور، تابع احکام مقرر در قانون گزینش و این آیین‌نامه خواهد بود.» امید که با این مبحث کوتاه گامی در تعمیق شناخت معلمان عزیز از حقوق قانونی و صنفی‌شان برداشته باشیم.

پی‌نوشت‌ها

۱. در نگاه‌های اجمالی، این روند را می‌توان به سه دورهٔ تاریخی زیر تفکیک کرد:
 - از زمان پیروزی انقلاب اسلامی تا صدور فرمان ۱۵ دی سال ۶۱ حضرت امام خمینی (ره)؛
 - از زمان فرمان اسام تا قبل از تصویب قانون گزینش کشور؛
 - از زمان تصویب قانون گزینش کشور تاکنون.
۲. ماده ۴ آیین‌نامهٔ اجرایی قانون گزینش

منبع

سایت مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی

آموزش و پرورش وجود دارند. عمده وظایفی که در گزینش، در مادهٔ ۱۲ این قانون بر عهدهٔ وزارت آموزش و پرورش گذاشته شده است، عبارت است از: «برگزاری امتحانات یا مصاحبهٔ تخصصی در موارد لزوم، طبق مقررات استخدام کشوری (هم‌زمان با طی مراحل گزینش) با مسئولیت نمایندهٔ وزیر در هیئت (در صورت تفویض سازمان اداری و استخدامی کشور)» و «انجام معاینات پزشکی اعم از معاینات عمومی و آزمایشگاهی به‌طور اعم و اخص، طبق آیین‌نامهٔ پیشنهادی سازمان امور اداری و استخدامی کشور، که به تصویب وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی خواهد رسید.»

از کلیدواژه‌های حائز اهمیت در این قانون، «انتخاب اصلح» است که در آیین‌نامهٔ اجرایی قانون، به «ملاک‌های تقدم» تعبیر شده است. رعایت این مهم در تبصره‌های ۱ و ۲ ذیل مادهٔ ۴ آیین‌نامهٔ اجرایی قانون گزینش، دربارهٔ مشاغل حساس و موارد خاص تکلیف شده و مشاغل «آموزشی» را از مشاغل حساس دانسته است. این تعریف از جمله ویژگی‌هایی است که باید در تعریف‌ها و برشمردن ویژگی‌های بیان‌شده برای

۳. هیئت‌های مرکزی؛

۴. هسته‌های گزینش.

تشکیلات گزینش وزارت آموزش و پرورش به استناد مادهٔ ۷ این قانون به شرح زیر است: الف) هیئت مرکزی گزینش توسط هیئت عالی گزینش تشکیل می‌شود و مرجع گزینش در وزارت آموزش و پرورش خواهد بود. اعضای هیئت مذکور که با حکم دبیر هیئت عالی گزینش منصوب می‌شوند، عبارت‌اند از:

۱. نماینده وزیر؛
۲. نماینده سازمان امور اداری و استخدامی کشور؛
۳. نماینده هیئت عالی گزینش.

بر اساس تبصرهٔ ۱ ذیل این ماده، «یک نفر از اعضای کمیسیون آموزش و پرورش، به انتخاب کمیسیون، به‌عنوان عضو ناظر حضور خواهد داشت.» این تبصره را می‌توان اهرم نظارتی منتخبان مردم در مجلس بر امر خطیر گزینش در آموزش و پرورش تلقی کرد.

«هسته‌های گزینش نیز توسط هیئت مرکزی در واحدهای آموزش و پرورش، مرکب از سه تا پنج نفر، عنداللزوم تشکیل می‌شود.» در حال حاضر عمده‌ترین و اصلی‌ترین این هسته‌ها، به تفکیک هر استان، در ساختار سازمانی